

>>> 3

ТИНЕ КАНДЕЛАКИ ЗАПРЕТЯТ
ВЪЕЗД В КАЗАХСТАН – МИД

>>> 3

ФОТОГРАФИЮ НУРСУЛТАНА НАЗАРБАЕВА
УБРАЛИ СО СТАНЦИИ МЕТРО

>>> 5

КАСПИЙДЕГІ ИТБАЛЫҚ
ПОПУЛЯЦИЯСЫ АПАТТЫ ЖАҒДАЙДА

>>> 7

ҚАР ДҰРЫС КҮРЕЛМЕГЕН ЖАҒДАЙДА
ӘКІМДІККЕ ЖАЗУҒА БОЛАДЫ

МЕТРО

№ 2 (44)

25–31 января 2024 г.

Городская газета

Алматы

ЗЕРТТЕУ

Гендер және ономастикалық кеңістік

Ономастика – жалқы есімдерді зерттейтін тіл білімі саласы. Ономастика негізінде ел тарихымен ұшта-сып жатқан оқиғалар, саяси ахуал, мемлекеттің сыртқы байланысы, халықтың дәстүрі мен жоралғыла-ры жатады. Елдің рухани мәдени-еті және сол дәуірде өмір сүрген ұрпақтың келешекке көзқарасы да атаулар тарихына ықпал етеді. Ономастика ғылымы объектілеріне қарай бірнеше салаға бөлінеді. Ха-лық тарихына байланысты онома-стика категориялары түрлі жолмен қалыптасып, дамығаны – заңды. Қазақ ономастикасында антропо-нимдер мен топонимдер маңызды рөл атқарады. Ат қоюға қатысты әр халықтың ертеден келе жатқан дәстүрі, ой-тұжырымы бар. Жер-суға ат қойғанда қазақ халқы мағы-насына аса мән берген. Ертеректе-гі есімдер уақыт өте қолданыстан шығып, ат қою тенденциясы за-манға сай өзгеріп, жаңарып оты-рады. Қазақ антропонимиясында бірнеше лексикалық қабат бары, түркі дәуіріндегі антропонимиялық қор мен қазіргі есімдер мағынасы, құрылымы тым бөлек екені соны білдіреді. Тоныкөк пен Томирис, Сатұқ, Айғұн сияқты есімдер ор-нына ортағасырда Абдулькерим, Мухаммад, Нурмухаммад сияқты аттар қойылғаны, XX ғасырда қазақ халқы тарихына еніп, әлі күнге қол-данылып келе жатқан үш тағаннан тұратын кісіні ресми атау құрылымы онимдік бірліктер тарихпен аста-сып жататынын дәлелдейді. Қазіргі Қазақстан жеріндегі географиялық атаулар арасында моңғол, орыс тілі-нен енген сөз көп кездеседі, бұл топонимдер тарихи аспектісінің маңызын көрсетеді. Кез келген тіл-дегі ономастиканың лексикалық қорында сол тілдегі сөздермен қоса кірме атаулар болады. Ал антро-понимдер белгілі бір семантикасы бар әйел және еркек есімі болып бөлінеді.

>>> 6

Паника, пробки, безысходность:

алматинцы пережили сильное
землетрясения

В 6,7 оценена магнитуда произошедшего близ Алматы землетрясения, сообщает пресс-служба департамента по чрезвычайным ситуациям (ДЧС) города.

«Сетью сейсмических станций ТОО «ННЦСН и И» МЧС РК 23 января в 00.09 Алматинско-го времени зарегистрировано землетрясение. Эпицентр землетрясения расположен в 264 км на юго-восток от Алматы на границе Казахстана и Кыргызстана. Энергетический класс землетрясения 15,1. Магнитуда MPV 6,7», – говорится в сообщении во вторник. Чуть позже департамент по чрезвычайным ситуациям Алматы указал эпицентром землетрясения Испанию.

«Координаты эпицентра 41.22° с.ш. 1.78° з.д.» – говорится в сообщении, которое в 00.30 в ночь на вторник было опубликовано в чате ДЧС Алматы его пресс-службой – сообщение было опублико-вано примерно через полчаса после того, как о землетрясении начали писать в интернете сами горожане.

В сообщении сказано, что эпицентр распо-ложен «в 264 км на юго-восток от Алматы на граница Казахстана и Кыргызстана».

Однако указанные координаты относятся к территории Испании и обозначенная точка на-ходится в море недалеко от Барселоны.

Примечательно, что при этом, ДЧС призывает верить лишь официальной информации.

По уточненным же данным, координаты эпи-центра 41.22° с.ш. 78.65° в.д.

В связи с землетрясением власти Алматы провели экстренное совещание оперативного штаба.

«Аким города Алматы Ерболат Досаев с 00.20 проводит экстренное совещание оперативно-го штаба, где обсуждается дальнейший план действий. Все системы жизнеобеспечения города подключены. Департамент полиции города работает в штатном режиме. Все шко-лы и детсады открыты, работают пункты сбо-ра населения. Служба скорой медицинской помощи и все многопрофильные стацио-нары, детские стационары, организации род-овспоможения города работают в усиленном режиме», – сообщили в пресс-службе акима Алматы.

>>> 4

СИСТЕМА

К концу года планируется перейти на единую систему QR-кодов в Казахстане

К концу года планируется перейти на единую систему QR-кодов в Казахстане, передает корреспондент агентства.

«В настоящее время сервис платежей по QR-коду доступен у ряда банков на внутрибанковском уровне. При этом, запуск сервиса межбанковских платежей по QR-коду запланирован в конце 2024 года», – ответили в пресс-службе Национального банка.

Таким образом, у граждан может появиться возможность QR-оплаты с приложения одного банка через приложение/устройство другого банка.

В Казахстане действует Национальный стандарт QR-кода, определяющий единую методологию генерации платежного QR-кода и минимальный состав реквизитов, необходимых для их совершения.

В Нацбанке отметили, что Национальный стандарт является набором правил для генерации QR-кода, в то время как проведение платежей по QR-коду (обработка транзакций) осуществляется как во внутрибанковских системах, так и на межбанковском уровне.

AIR ASTANA

Почти треть судов может снять с рейсов в 2024 году Air Astana из-за ситуации с двигателями

Сокращение рейсов Air Astana возможно в 2024 году из-за отзыва двигателей Pratt & Whitney на проверку – речь идет почти о трети всего парка самолетов авиакомпании, сообщается в аналитическом отчете по авиакомпании, представленной компанией Halyk Finance.

«Выявленные проблемы с двигателями Pratt & Whitney вынуждают авиакомпании массово отправлять самолеты на техническое обслуживание. В июле 2023 года компания Pratt & Whitney сообщила о редком состоянии металлического порошка, используемого для производства некоторых деталей двигателей, что может привести к трещинам дисков первой и второй ступени турбины высокого давления и вывести их из строя. Проблема касается двигателей GTF PW1100G-JM и PW1400G-JM, и она затронула множество авиакомпаний по всему миру», – говорится в отчете.

Как отмечается, потенциально дефектные двигатели были произведены в период с октября 2015 года по сентябрь 2021 года.

«Эти двигатели стоят на самолетах A320 и A321. В результате авиакомпании вынуждены отправлять на проверку самолеты с данными двигателями. Проблема может коснуться от 1200 до 3000 двигателей по всему миру. Около 50 авиакомпаний эксплуатируют самолеты

с данным типом двигателей и вынуждены временно выводить их из своего авиапарка. У Air Astana на 17 самолетах (из 49 самолетов в авиапарке компании) установлены подобные двигатели, которые должны быть отправлены на техническую проверку в 2024 году. Это может привести к сокращению количества рейсов компании, особенно в пиковые сезоны», – сказано в документе.

НАКАЗАНИЕ

Значительно ужесточить наказания за преступления против детей готовятся в Казахстане

Значительно ужесточить наказания за преступления против детей готовятся в Казахстане, сообщила уполномоченный по правам ребенка Динара Закиева.

«В правительстве завершилась презентация законопроекта об обеспечении прав женщин и безопасности детей, разработанного по поручению главы государства. Все поправки по ужесточению наказания за насилие в отношении детей, а также созданию инфраструктуры помощи семьям и детям были поддержаны правительством», – сообщила Закиева в понедельник.

Далее поправки будут обсуждаться в мажилисе.

«Заключение правительства – это одна из важных и трудоемких частей работы над законопроектом (на

практике, без положительного заключения, норма не принимается). Поэтому в эти месяцы с коллегами из АП, Канцелярии Премьер-Министра, МЮ, ГП, МВД, МТСЗН, МП работала вместе над редакциями статей, чтобы норму поддержали в предложенной форме и при этом, она была эффективной в правоприменении», – добавила детский омбудсмен.

Так, по ее словам, поддержано более 40 поправок по вопросам безопасности детей:

- исключение примирения по преступлениям, связанным с насилием в отношении детей и ужесточение наказания за: истязание (новая редакция статьи), жестокое обращение, тяжкий, средний вред здоровью, похищение и незаконное лишение свободы несовершеннолетнего;

- криминализация насилия, то есть уголовная ответственность за побои и легкий вред здоровью как в отношении детей так и взрослых;
- только пожизненное заключение за изнасилование ребенка;
- введение статьи, касающейся приставания сексуального характера к ребенку;

- содержание под стражей на время следственных действий по преступлениям, связанным с насилием в отношении ребенка;
- введение лицензирования организаций, оказывающих услуги детям (МСУ, лагеря);
- ответственность на принудительную высадку ребенка из автобуса;
- ответственность за буллинг.

В части профилактики:

- создание инфраструктуры помощи семьям, детям (открытие Центров поддержки семьи, Центров психологической поддержки детей);
- закрепление компетенции по организации помощи семьям в трудной жизненной ситуации;
- психологическая работа с агрессором (в рамках внедрения института особых требований в УК);
- компетенция по разработке программ помощи детям, столкнувшимся с насилием, буллингом.

«Законопроект был направлен на заключение правительства в октябре с важными дополнениями, особенно по вопросам обеспечения прав женщин в рамках инициативы депутатов фракции Amanat, Аймагамбетова А.К., Бейсенбаева Е.С.», – добавила Закиева.

ЕЛБАСЫ

Фотографию Нурсултана Назарбаева убрали со станции метро «Алмалы» в Алматы

Фотографию бывшего президента Казахстана Нурсултана Назарбаева убрали со станции метро «Алмалы» в Алматы, передает корреспондент агентства.

«Картина была демонтирована в связи с тем, что рамка и стекло были разбиты», – ответили в пресс-службе алматинского метрополитена.

1 декабря 2011 года открылось долгожданное метро в Алматы. Нурсултан Назарбаев стал первым его пассажиром. На станции «Алмалы» установлен витраж художника Айдары Жамхана, а поверх него позже в 2010 году закрепили портрет Назарбаева с яблонями.

ШТРАФ

Отель Rixos Borovoe миллиардера Булата Утемуратова оштрафовали за массовое отравление

Отель Rixos Borovoe, принадлежащий миллиардеру Булату Утемуратову, оштрафовали за массовое отравление, передает КазТАГ.

«Признать виновным ТОО «Burabay Hotel Management» в совершении правонарушения по ч.2 ст.425 КоАП РК и по ней наложить административное взыскание в виде штрафа в сумме 4 830 000 тенге в доход государства», – говорится в постановлении Бурабайского районного суда.

Как следует из материала дела, в курорте Бурабай 8 сентября 2023 года в отеле Rixos была выявлена бактериальная кишечная инфекция у 21 сотрудника заведения. Известно, что девять работников были доставлены в больницу Кокшетау. Затем санитарные службы провели проверку отеля ТОО «Burabay Hotel Management».

«Выявлены нарушения, отсутствуют документы-удостоверение качества и декларация о соответствии на готовую мяс-

ную продукцию-колбаса вареная «Говяжья А». Обнаружена продукция с истекшим сроком годности «Коспа». Не проводится ежедневный осмотр персонала пищеблока. При обследовании у 13 сотрудников обнаружен высеv «St.aureus», в пяти пробах обнаружен высеv бактерий группы кишечной палочки БГКП», – указывают санитарные службы.

Суд учел признание вины правонарушителя и не стал приостанавливать действие

разрешения и работу заведения. Фемида даже снизила денежное взыскание, так размер штрафа должен был составить Т6,9 млн (2 000 МРП), но суд применил правила части 2 статьи 819 КоАП РК – сократить штраф на 30% и наложить в сумме Т4 830 000, без приостановления деятельности и без конфискации продукции.

По данным рейтинга журнала Forbes, отель Rixos Borovoe принадлежит известному бизнесмену Булату Утемуратову.

ПРОКУРАТУРА

Компанию Кулибаева оштрафовали почти на 2 млрд тенге

ТОО «Joint Technologies» оштрафовали почти на 2 млрд тенге, сообщает прокуратура Атырауской области.

«За нарушение особых условий по договору купли-продажи 50% доли ТОО «Парк хранения сжиженного нефтяного газа» (далее-Парк), с ТОО «Joint Technologies» в бюджет взыскана неустойка в размере 1,7 млрд тенге», – говорится в сообщении.

Также за нарушение защиты конкуренции, Парк постановлением суда привлечен к административной ответственности по ч.3-1 ст.159 КоАП с наложением штрафа в размере 324 млн тенге.

Напомним, в мае 2023 «Парк хранения сжиженного нефтяного газа» стоимо-

стью 5,7 млрд тенге в виде 50% доли передали в государственность Атырауского нефтеперерабатывающего завода.

Как сообщалось в декабре 2018 года, ТОО «Joint Technologies» входит в структуру ТОО «Кипрос»,

владельцами которого являются зять первого президента Казахстана Нурсултана Назарбаева Тимур Кулибаев. Сам Кулибаев по состоянию на 2019 год являлся мажоритарным акционером Joint Technologies.

МИД

Тине Канделаки запретят въезд в Казахстан – МИД

Российской телеведущей Тине Канделаки запретят въезд в Казахстан, сообщил официальный представитель министерства иностранных дел Казахстана Айбек Смадияров.

«При необходимости принимаются меры. Не требуйте от нас этого (списка, кому запрещен въезд) сегодня или завтра, но государство такого не простит никогда. Возможно, она и не собирается в Казахстан, но если решит приехать, то ее не запустят», – ответил представитель МИД Айбек Смадияров на вопросы журналистов.

Напомним, телеведущая Тина Канделаки в своем Telegram-канале опубликовала пост о «о вытесне-

нии русского языка». Она отметила решение казахстанских властей переименовать несколько ж/д станций. К примеру, Уральск» на «Орал», «Узень» на «Жаңаөзен».

«Как показывает опыт Прибалтики, это очень опасная тенденция. Здесь тоже все начиналось с малого, а потом превратилось в настоящий снежный ком: закрывали русские школы, убрали советские памятники, запрещали русский язык и, наконец, выгнали пенсионеров на мороз. Понятно, что под предлогом поддержки своего места в истории можно пойти очень далеко, особенно удобно прикрываться историей для продвижения таких вот сомнительных решений», – считает Канделаки.

Паника, пробки, безысходность: алматинцы пережили сильное землетрясения

1 >>>

Власти города убедительно просят не верить недостоверной информации и не распространять ее.

«Просим доверять только официальным источникам», – призвали в горакимате.

Также приводится информация управления общественного здравоохранения города Алматы.

«Служба скорой медицинской помощи и все многопрофильные стационары, в том числе специализированные стационары, детские стационары, организации родовспоможения города работают в усиленном режиме. Пострадавших нет, обращений от граждан не поступало», – сказано в сообщении.

Все точки сбора в Алматы открыты и работают, сообщила пресс-служба акима города.

«В каждом районе города работают точки сбора населения при ЧС. Зачастую это организации образования, соответствующие самым строгим строительным нормам и правилам: школы, детсады, колледжи, вузы. Все данные о пунктах размещены на платформе 2Gis Алматы. При вводе в поисковике приложения «пункт приема пострадавшего населения», на картах отобразятся все имеющиеся пункты сбора для жителей. Такие данные имеются и на официальных сайтах ДЧС города Алматы и районных акиматов. В настоящее время сотрудники районных акиматов уже находятся в точках сбора. Также сообщаем, что все стационары, организации родовспоможения, скорая медицинская помощь работают в штатном режиме», – говорится в сообщении.

Как стало известно, пять самолетов заходили на посадку во время толчков в Алматы, один из них улетел в Туркестан, сообщила пресс-служба комитета гражданской авиации (КГА) министерства транспорта.

«23 января в 00.10 местного времени в Алматы произошло землетрясение, ощущавшееся как значительное на «Вышке» автоматизированной системы управления воздушным движением. В районе аэродрома на заходе на посадку находилось пять воздушных судов, из которых одно воздушное судно произвело посадку, четыре воздушных судна проинформированы о землетрясении и организовано ожидание в районе аэродрома с передачей организации воздушного движения сектору районного диспетчерского центра», – говорилось в распространенном в ночь на вторник сообщении.

После указанных действий руководитель полетов аэродромного диспетчерского центра принял решение об эвакуации с «Вышки».

«Организация воздушным движением на аэродромном диспетчерском центре не осуществлялось в течение 20 минут. Далее, так как подземные толчки прекратились, аэродромный диспетчерский центр со сменой диспетчеров вновь приступил к обслуживанию. Получены доклады о работоспособности радиотехнического оборудования, метеоборудования и состоянии поверхностей летного поля. Из четырех воздушных судов, ожидавших посадки рейс авиакомпании «Эйр Астана» KC-856 по направлению Астана – Алматы ушел на запасной аэродром

Туркестан, три выполнили посадку без замечаний», – сказано в сообщении.

Как отмечается, «смена районного диспетчерского центра продолжала работу без прерывания организации воздушного движения, в момент события на связи на всех секторах было пять транзитных воздушных судов, один с аэродромом назначения Алматы и четыре воздушных судна, переданные с района аэродрома».

«С 00.39 аэропорт работает в штатном режиме. Рейс KC-856, уходивший на запасной аэродром, вылетел с Туркестана в 2.32 с расчетным прибытием в Алматы в 3.34. В сложившейся ситуации дежурная смена действовала согласно плану по непредвиденным ситуациям», – добавили в КГА.

Землетрясение помимо Алматы ощутили в Астане и еще шести регионах.

«23 января текущего года в 00.09 по времени Астаны (повторно в 00.42 в Алматы – 2 балла и в 1.36 без ощутимости) зафиксировано землетрясение с эпицентром в 264 км на юго-восток от Алматы на границе Кыргызстана и Китая. Энергетический класс землетрясения 15.1. Магнитуда MPV 6.7. Координаты эпицентра 41.22° с.ш. 78.65° в.д. Глубина 5 км. Сведения об ощутимости (по шкале MSK-64): Алматы 5 баллов, Шымкент 2 балла. Вместе с тем землетрясение ощущалось в Астане, Алматинской, Восточно-Казахстанской, Жамбылской, Жетысуской и Карагандинской областях», – говорится в сообщении.

На базе Центра управления в кризисных ситуациях МЧС в оперативном порядке был создан и функционирует республиканский оперативный штаб по ликвидации ЧС с привлечением служб гражданской защиты под руководством министра по чрезвычайным ситуациям Сырыма Шарипханова.

«В режиме видеоконференцсвязи организованы заслушивания регионов с выработкой соответствующих указаний, направленных на стабилизацию сложившейся ситуации. Аналогичные штабы развернуты на территориальном уровне. В данных штабах организованы телефоны горячих линий с привлечением психологов МЧС, территориальных подразделений и Центра медицины и катастроф. По распоряжению Министра по ЧС силы и средства приведены в повышенную готовность, развёрнуты командно-штабные машины, группировка спасательных подразделений находится в готовности к реагированию», – сказано в сообщении.

По результатам проведенного мониторинга уточнено, что в городах и областях Республики Казахстан сведения по пострадавшим и разрушениям не поступали. Проводятся объезд и осмотры вверенных территорий.

«В рамках международного сотрудничества произведено уточнение сведений по произошедшим землетрясениям. По информации дежурных служб МЧС Республики Кыргызстана и Республики Узбекистан в данных республиках также были зарегистрированы землетрясения. Республика Кыргызстан: По информации Института сейсмологии Академии наук Кыргызстана землетрясение зарегистрировано в 00.09 23 января. Сведения об ощутимости (по шкале

MSK-64): Бишкек – 4-5 баллов, Иссыкская и Нарынская области – 4 балла. Сведений о пострадавших и разрушениях не поступало. Республика Узбекистан: По информации Республиканского центра сейсмопрогностического мониторинга МЧС Республики Узбекистан землетрясение зарегистрировано в 23:08 22 января. Сведения об ощутимости (по шкале MSK-64): Ташкент – 3 балла, Андижанская, Ферганская и Наманганская области 3-4 балла.

Сведений о пострадавших и разрушениях не поступало», – добавили в МЧС Казахстан.

Занятия для учащихся первой смены отменили во вторник во всех школах и колледжах Алматы.

«В связи с тем, что во всех школах, колледжах города всю ночь работали пункты приема населения, 23 января занятия первой смены в школах и колледжах отменяются. Детские сады будут работать в штатном режиме, посещение детского сада – по желанию родителей», – говорится в сообщении во вторник.

Чуть позже появились первые данные о пострадавших при землетрясении в Алматы, есть выпрыгнувшие из окон.

«В результате землетрясения в Алматы по состоянию на 3.00 23 января пострадало восемь человек. Все они сразу же были доставлены в стационары города. Трое людей получили травмы в связи с тем, что выпрыгнули со вторых и третьих этажей жилых домов. Двое пострадавших после проведенного обследования отправлены на амбулаторное лечение. Состояние третьего пациента оценивается как тяжелое, он госпитализирован в больницу. Пятеро людей получили травмы, выбегая из дома. После оказания всей необходимой медицинской помощи они отправлены на амбулаторное лечение», – сообщили во вторник в управлении здравоохранения города.

Негативного воздействия землетрясение на селезащитные сооружения не оказало, сообщила пресс-служба министерства по чрезвычайным ситуациям Казахстана.

«Согласно информации ГУ «Казселезащита» все посты по г.Алматы, Алматинской, Жамбылской, Туркестанской областей и области Жетысу переведены на учасный режим наблюдения и передачи данных. Общее количество составляет 76 постов. По результатам проведенных обследований негативного воздействия землетрясение на селезащитные сооружения не оказало. В водном режиме изменений нет. Информации об сходе оползней и лавин не поступало. Проведение обследований продолжается», – сообщили в МЧС во вторник по итогам внеочередного заседания республиканского оперативного штаба.

Как отмечается, силы и средства вооруженных сил находятся в пунктах постоянной дислокации.

«Транспортная служба проинформировала о том, что аэропорт города Алматы функционирует в штатном режиме. В сложившейся ситуации дежурная смена действовала согласно плану по непредвиденным ситуациям. Силы и средства службы охраны общественного порядка переведены на усиленный вариант несения службы», – сказано в сообщении.

ЭКОЛОГИЯ

Каспийдегі итбалық популяциясы апатты жағдайда

Экспедиция барысында ресейлік ғалымдар Каспийдегі итбалықтар туралы мәліметтер жинады. Зерттеу көктемде аралдың су қоймаларында қысымның мүлдем болмайтынын көрсетті. Ал мұндай жағдайда итбалықтар өмір сүре алмайды. Бұл туралы Eco-compass.ru сайты хабарлайды.

Объективті бағалау және бақылау үшін Малый Жемчужный аралының түрлі бөлігінде төрт стационарлық камера орнатылды. Мониторинг материалдарына сай, тамыздан қазанға дейін аралда бір ғана адам тіркелген.

Санақ нәтижелері бойынша өлген итбалықтардың орташа жасы – 7,7

жас. Бұл жас жануардың, соның ішінде буаздардың өлімінің артқанын көрсетеді.

Желтоқсан айында жаппай итбалық өлексесі табылғаны туралы ақпарат пайда болды. Шұғыл әрекет ету

үшін сарапшы Владимир Лифантьев бастаған жұмыс тобы NaftaGaz мұнай сервистік компаниясының қолдауымен Каспий жағалауы мен Шешен аралына экспедицияға аттанды.

"Итбалық популяциясы апатты жағдайда. Ол қызыл деңгейден де өтіп кетті. Енді оның жақын арада қалпына келуі екіталай», – деді биология ғылымдарының кандидаты, экология институтының доценті Әлимурад Гаджиев.

Каспий итбалықтарының қырылуына жоғары патогенді құс тұмауын жұқтырғаны әсер етті деген де нұсқа бар.

Еске салайық, 2023 жылдың қазан айында Каспий теңізінің жағалауынан 59 итбалық пен 67 бекіре балықтарының өлексесі табылған. Сирек кездесетін жануарлар түрлерінің қырылуына қатысты қылмыстық іс қозғалды.

ЖҮРГІЗУШІ

Алматыда автобус жүргізушілері жолаушылардан оқшауланатын болады

Алматыда жүргізуші отыратын орын арнайы қоршалатын болады.

Қалалық мобильділік басқармасының басшысы Сағындық Телібаевтың айтуынша, алдағы уақытта дабыл түймесін орнату да қарастырылып жатыр.

«Дабыл түймесіне келер болсақ, бізге ұсыныс түсті. Қазір техникалық мүмкіндіктер қарастырылып жатыр, егер болашақта мұны жасауға

мүмкіндік болса, әрине, іске асырамыз. Бұл мәселе әлі де талқылануда. Сондай-ақ қазір жаңа автобустар сатып алынып жатыр, жүргізуші мен жолаушы арасына қалқа орнатуды жоспарлап отырмыз», – деді қалалық мобильділік басқармасының басшысы Сағындық Телібаев.

Басқарма басшысы бұл мәселелер 2023 жылдың желтоқсанында болған апаттан кейін қарастырыла бастағанын айтты.

ЗЕЙНЕТАҚЫ

Қазақстандықтар зейнетақы жинақтарын алу кезіндегі салықтан босатыла ма?

Қазақстанның премьер-министрі Әлихан Смайылов БЖЗҚ-дан жинақталған зейнетақы қаражатын алу кезінде жеке табыс салығын (ЖТС) алып тастау туралы ұсынысқа жауап берді.

Үкімет басшысы сенатор Бекболат Орынбековтың сауалына берген жауабында қолданыстағы салық заңнамасына сай, жеке табыс салығы азаматтардың барлық табысынан 10% мөлшерінде есептелетінін айтты. Салық кодексінің 326-бабы бойынша салық салуға жататын зейнетақы төлемдері түріндегі кірістерге БЖЗҚ және ерікті жинақтаушы зейнетақы қорларынан түсетін төлемдер жатады. Бұл ретте кіріс алатын субъектілер – салық төлеушілер. Салық салу кезінде мемлекетке нақты мәмілелер бойынша экономикалық қайтарымның тиімділігі емес, субъективтілік тәсілі ескеріледі.

Бұл жағдайда зейнетақы төлемдерінің сомасын ЖТС есептеу кезінде міндетті зейнетақы жарналарының сомасы бірден шегерілетін бұрын салық салынбаған кез келген

алынатын кірістің бір бөлігі ретінде қарау қажет. Осылайша, кірістің осы бөлігі үшін кейінге қалдырылған салық салу қолданылады (зейнетақы төлемі кезінде).

Салық кодексінің 353-бабының 3-тармағына сәйкес, БЖЗҚ-дан зейнетақы жасына жеткен адамға берілетін зейнетақы төлемдеріне заңнамада көзделген ЖТС бойынша шегерімдер мен түзетулер қолданылады. Салық кодексінің 351-1-бабында әлеуметтік қорғау туралы заңнамасы бойынша біржолғы зейнетақы төлемінің ЖТС есептеу, ұстап қалу және төлеу ерекшеліктері қаралған. Бұл БЖЗҚ-дан төлем

алудың «жекелеген» тәсіліне байланысты.

Зейнетақы төлемдерінің ұсынылатын сомасын жеке табыс салығынан босату бюджет шығысына айтарлықтай әсер етеді (2023 жылы – 13 464 млн теңге, 2022 жылы – 14 087 млн теңге).

«Бұл мәселе халықаралық тәжірибені зерттеуді және талқылауды талап етеді. Қазір мемлекет басшысының тапсырмасына сай жаңа салық кодексі әзірленіп жатыр. Осы жұмыс аясында зейнетақы жинағын беру кезінде жеке табыс салығын алып тастау мәселесі жан-жақты қарастырылады», – деп түйіндеді Смайылов.

ЗЕРТТЕУ

1 >>>

Ономастиканың қай саласын алсаңыз да, тектік (род-қа қатысты) ерекшелік байқалады. Фольклорлық және мифтік шығармаларда кездесетін есімдерден әйел мен ер адамға қатысты халық түсінігі қандай болғанын байқаймыз. Түркі халықтарындағы бірнеше қыз қатар туған отбасындағы Ұлбосын, Ұлжалғас, Қызтумас және патриархал бағытты нақтылайтын Ағабек, Атабай, Балабек, Бауыржан секілді есімдер, тіпті қазақ көркем әдебиетіндегі «еркекшора», «қызтеке» сөздері кездесетіні – түркі мәдениетінде гендер мәселесі ерте кезден барына дәлел. Кей ғалымдар гендерлік ономастика жер бетінде адамзат пайда болғанда шыққан дейді. «Адам ата мен Хауа ана – гендерлектілер. Бір тіл аумағында әлеуметтік жынысқа – әйелдер мен ерлерге байланысты, әрқайсының сөз саптауында кездесетін тілдік бірліктер гендерлект деп аталады. Байқасақ, Аллаһ тағала адамды жаратқанда гендерлік табиғат сыйлаған, Адам ата мен Хауа ананы екі жыныстың өкілі етіп жаратқан. Сондықтан да гендер ұғымы бұл жалғанда адамзат жаратылған тұста, еркек, әйел ұғымдарымен бірге пайда болған» (Хасанұлы, 2003: 284)

Бұл мақалада ономастика мен гендерология байланысы, атаулардағы гендерлік көріністер, олардың қалыптасуы мен заманауи өзгерістері, қоғамдағы қолданысы жайлы айтылады. Жұмыстың мақсаты – Қазақстан ономастикасындағы гендерлік теңсіздіктерді анықтап, әйелдердің қоғамдағы рөлін көрсету.

Антропонимиядағы гендерлік көріністер

Лингвистика салаларында гендерлік сипат болады. Грамматика, прагматика, әлеуметтік лингвистика салаларының қарқынды дамуы, ер адамдар мен әйел адамдардың қоғамда қалыптасқан дәстүрлі рөлдері өзгергені лингвистикалық мәліметтерге жаңаша қарап, жаңа қырынан түсіндіруді қажет етті (Искарина & Кенжеқанова, 2019). Тіл мен жыныстың өзара байланысын зерттеу тарихы өте ерте кезден басталған. Жыныстың тілге қатысы жөнінде мәселе алғаш рет грамматикалық тек (род) категориясына байланысты көтерілген (Шахмайкин, 1996: 226–273). Gender терминінің өзі лингвистикалық терминологияға кейін енді, сондықтан тіл білімінде genus, sexus, gender категорияларының аражігі ажыратыла бермейді.

Кез келген халық балаға ат қойғанда қандай да бір дәстүрге, ережеге немесе заңға сүйенеді. Қазір адамдар қарым-қатынасы заңдастырылғаны сияқты, бірқатар мемлекеттерде кісіге ат қоюға қатысты ресми нормалар бар. Адам туғанда есімін өзі таңдай алмағанымен, белгілі бір жасқа жеткенде есімін өзгерту құқығын пайдалана алады.

Дамыған елдерде ондай құқық заңдарда, ресми ережелерде бекітілген. Германия, Швеция, Дания, Исландия, Норвегия, Финляндия, Португалия секілді мемлекеттер нәресте

туғанда оған қандай ат қоюға және белгілі бір жаста есім өзгертуге қатысты ономастикалық заң қабылдап, мемлекет бекіткен ережелер мен кейбір ұлттық дәстүрлерін қатаң ұстанады.

Германияда баланың атынан жынысын білуге болады. «Унисекс» есімдер қабылданбайды, соған байланысты кейде қосымша есімдер беріледі. Ол «Тегі мен есімін өзгерту туралы» Заңда нақты жазылмағанымен, АХАЖ қызметкерлері тіркелушілерге ескертіп отырады. Ақпарат құралдарында Матти деген есімнен баланың ұл не қыз екенін ажырату мүмкін

853 әйел және 1 712 еркек есімі бар. Заңға сәйкес, бір адамға үш атқа дейін қойылады және ол адамның әйел не еркек екенін білдіріп тұруы керек. Исландиялық әнші әрі кино әртісі Ингибьёрг Стефаунсдоуттир аты-жөніндегі «Стефаунсдоуттир» – патроним. Мұндағы «-доуттир» исланд тіліндегі «-dóttir» қазақша «-қызы» деген мағынаны, ал Дагюр Бергтоурюсон Эггертссондағы «-сон» (исландша «-son») қазақша «-ұлы» деген мағынаны білдіреді. 2013 жылы Исландия соты 15 жастағы қыздың заңға сәйкес келмейтін есіміне қатысты іс қозғаған.

галша ат қоятын ата-аналарды заң әрқашан қолдайды. Шетелдіктерге бұл заңның қатысы жоқ. Оларға өз тіліндегі аттарды қоюға рұқсат берілгенімен, есімдері португал тілінің орфографиясына сай жазылады. Мысалы, «Томас» – «Tomás», «Филипп» – «Filipe» деп жазылуға тиіс, сонымен қатар балаға «Мона Лиза» деп ат қоюға тыйым салынған. Өзге елдерге қарағанда Португалияның өзіндік ерекшеліктері бар. Португалия иммигранттар мәдениетін құрметтей отырып, өз тілінің заңдылығын ұмытпай, тазалығын сақтайды. Баланың аты жынысына

Гендер және ономастикалық кеңістік

болмағандықтан, ол есім Германияда қабылданбағаны жазылды.

1982 жылы Швецияда қарапайым отбасы балаларына ақсүйек әулеттен шыққандар есімін қоюға тыйым салған «Есім туралы» Заң қабылданған. Заңға сәйкес адам аты өзіне ыңғайсыздық тудырмауы керек және нақты себебін көрсетіп, кісіге қойылмауға тиіс есімдер белгіленген. Ел азаматтары есімін бір рет өзгерте алады және екі аты да қатар жүреді. Швецияда тегін өзгертіп үйленуге өтініш бергендер саны өскендіктен, бұл мәселе де қарастырылып жатыр. Олар туыстарына ортақ өзге тек ала алады. Бірақ текке «-сон» («-ұлы») және «-дотте» («-қызы») қосымшасын жалғау әлі күшін жойған жоқ.

Данияда тұңғыш рет 1526 жылы I Фредерик кезеңінде балаларға ұнамайтын немесе лайықсыз ат қоюға тыйым салған «Жеке есімдер туралы» (Navnelov) Заң қабылданған. 1771 жылы осы заңға көп өзгеріс енгізіп, азаматтыққа қатысты баптар қосылған. Осы заңға сәйкес сәбиге ат қойғанда ата-ана алдын ала дайындалған 7 000 есім (3 000 ұл есімі, 4 000 қыз есімі) арасынан таңдай алады немесе тізімде жоқ есімді қойғысы келсе, жергілікті шіркеуге барып, рұқсат алуы керек (Alvarez, 2004). Исландияда 1991 жылдан «Жеке есімдермен айналысатын Комитет» жұмыс істейді. Бала өскен соң өз есімінен ұялмауы, оны қоғам жақсы қабылдауы керек, сондықтан есім бекітілген есімдер тізімінен таңдалады. Тізімде 1

Қыздың аты – Блаер Бьркардоттир, исланд тілінен аударғанда «қоңыр салқын жел, самал» деген мағына береді және тізімде бұл ұл балаға қойылатын есімдер қатарында тұр, бірақ мағынасы, жазылуы мен айтылуы жағынан қыз бала ұялатындай ештеңе жоқ. Сот шешімі шыққанға дейін Блаердің ресми құжаттарында «аты» деген бағанға тек «Қыз» деп жазылған. Сот Блаер есімін ұлға да, қызға да қоюға болатын есімдер тізіміне қосуға шешім шығарған соң, Блаер құжаттарына өз атын жаздырып, барлығын өзгерткен.

1985 жылы Финляндияда «Есім туралы» Заң (Nimilaki) қабылданған. Заңда есім формасы немесе жазылуы фин тілі заңдылықтарына сәйкес келуі, қоғам ол есімді жақсы қабылдауы, есімді жынысына қарай, яғни ұлға тек ұлдың, қызға тек қыздың есімін қою және сәби дүниеге келген соң 2 ай уақыт ішінде есімін тіркеу керекі көрсетілген.

Балаға ат қоюға қатысты арнайы заңы бар мемлекеттің бірі – Португалия. Бала өз есімінен ұялмауы керек дегенді алға тартып, осындай заң қабылдаған. Португалияда балаға екі есім және екі тек, яғни анасының да, әкесінің де тегі қойылады. Мысалы, Диого Карлуш Сократеш Сантуш, мұндағы Диого Карлуш – аты, Сократеш Сантуш – тегі. Әдетте португалиялық ата-аналар баласына ұлттық нақыштағы ат қоюға тырысқанымен, қоятын атын Тіркеу және нотариус институты дайындаған 80 беттік есімдер жинағынан (Lista de Nomes) таңдауы керек. Балаларына порту-

қарай қойылуға тиіс болғанымен, бейтарап есімдер де кездеседі, яғни баланың ұл не қыз екенін білдірмейтін аттарды да қоюға рұқсат етілген.

Бұл ақпараттан Еуропа елдерінде бала болашағына қоғамдық тұрғыдан қарау мәселесі біртіндеп жолға қойылып келе жатқанын көреміз. Қыз балалардың гендерлік ерекшеліктерін нақтылаумен қатар, есім ауыстырғандардың құқығы да белгілі деңгейде қарастырылған. Түркі халықтарында жағдай өзгереді. Қазақ (түркі) отбасында ұл баланың орны ерекше. Ұл ұрпақ жалғасы саналады. Шежіреге тек ұлдың аты кіреді. Шежіре заңына сәйкес, ұлы жоқ, тек қыздары бар ер адамның ұрпағы өзінен кейін жалғаспай, сол жерден үзіледі. Сондықтан отбасында қатарынан үш-төрт қыз дүниеге келсе, келесі бала ұл болсын деген ниетпен қызға құрамында «ұл» сөзі бар ат қою дәстүрі сақталған. Мысалы, Ұлжалғас, Ұлтусын, Ұлдана, Ұлбосын сынды қыздардың психологиясы мен қоғамдағы орны ескеріліп жатқан жоқ. 2019 жылғы статистикаға сүйенсек, 75 400 «Ұлбосын» және оның түрлі мағыналық нұсқалары кездеседі. Түркі халықтарында ұлға да, қызға да қойылатын Бақыт, Ермек, Жанат, Нұржан секілді есімдер бар. Баланың қоғамдағы тұлғалық рөлін қалыптастыру үшін ат қоюға қатысты кей дәстүрді заңдастыру қажет.

Зерттеуші: Жазира Ағабекова
– филология ғылымдарының кандидаты

ЖОЛ

Алматыда көлік құрылымының шеберлік жоспары бекітілді

Алматы әкімдігі көлік құрылымын 2030 жылға дейінгі дамыту жөніндегі шеберлік жоспарын бекітті, деп хабарлайды Казинформ.

Жоспар – Алматының көлік инфрақұрылымын жетілдірудің негізгі бағыттарын айқындайтын және «адамдар үшін қала» қағидатын іс жүзінде жүзеге асыруға мүмкіндік беретін стратегиялық құжат.

Шеберлік жоспардың басты міндеті – халықты жеке көліктен қоғамдық көлікке ауыстыру. Негізгі көрсеткіш 2030 жылға дейін қоғамдық көлікпен жүру санының 64%-ға артуы болмақ.

Құжат 2040 жылға дейінгі Бас жоспар, «Алматының 2025 жылға дейінгі даму бағдарламалары және 2030 жылға дейінгі орта мерзімді перспективалар» және «Алматы агломерациясы аумақтарының қала құрылысын жоспарлау сызбалары» аясында қаланың

үздік әлемдік тәжірибелері мен ерекшеліктерін ескере отырып әзірленді.

Көлік инфрақұрылымын құру 5 жылдан 7 жылға дейінгі уақытты қажет етеді және Алматының қоғамдық көлігін жүйелі трансформациялау элементтерінің біріне айналады.

Қалалық мобильділік басқармасы көлік құрылымының пилоттық дәлізі ретінде Райымбек даңғылының батысында Абай көшесінен («Барлық» базары ауданы) Пушкин көшесіне дейінгі ұзындығы 17 км учаскенің таңдалғанын атап өтті. Оны іске асыру осы жылы басталады.

Бүгінде осы даңғылдағы бөлінген жолақтар бойынша қоғамдық көліктің басым қозғалысы бар учаскелердің ұзындығы жалпы ұзындықтың 70%-ға кем. Бөлінген жолақтарды басқарудың төмен деңгейі оларға жеке көліктердің шығуына да ықпал етеді.

Алматы әкімдігі 2025–2026 жылдары 14 дәлізден тұратын көлік құрылымы желісін қалыптастыруды қамтитын өтпелі кезең болатынын атап өтті. Көлік құрылымын енгізудің алғашқы маңызды нәтижелерін 2026 жылдың соңына қарай екі кезеңінің аяқта-

лу қорытындысынан көруге болады.

Осы уақытқа дейін автобустар паркі газ және электрге ауыстырылады, жеңіл рельсті көліктің бірінші желісін іске қосу, «Қалқаман» метро станциясының ашылуы, батыс, солтүстік және шығыс бағыттарда үш көлік-ауысып отыру торабының құрылысы қолға алынады.

Шеберлік жоспарға сәйкес, 2027 – 2030 жылдары мынадай нысаналы көрсеткіштерге қолжеткізу жоспарлануда: 42 жүрдек қоғамдық көлік дәлізін және 39 тораптық станцияны қалыптастыру. Мұның бәрі 75% тұрғылықты және 81% жұмыс орындарын қамтуға мүмкіндік береді.

«Көлік құрылымының маңызды элементі және оның тұрғындар үшін тартымдылығы жолаушылар инфрақұрылымы саналады. Сондықтан трансплантация тораптары жолаушының жүру уақытын үнемдейтін, интуитивті және қауіпсіздік сезімін қамтамасыз ететін-

дей ұйымдастырылуы керек. Қолданыстағы 1 208 аялдаманы 1 245 аялдамаға дейін көбейту болжануда. Барлық жобаланған аялдама мен тасымалдау пункті Vision Zero принциптеріне сәйкес келеді. Сондай-ақ, аялдамалардың қолжетімділік радиусын арттыру үшін соңғы мильдік көлік инфрақұрылымын-негізгі қоныстану аймақтарынан аялдамаларға дейінгі жаяу жүргіншілер мен велосипед жолдарын құру жоспарда тұр», – деп атап өтті әкімдіктен.

Бағыттар желілерін дамыту тәсілі қолданыстағы маршруттарды бейімдеуді, сондай-ақ жаңаларын құруға ықпал етеді. Қоғамдық көлікте жылына 3 млн-ға дейін жүру санының болжамды ұлғаюына сүйене отырып, LRT жылжымалы құрамының бағалау паркі 30 бірлікті, метро – 4 вагоннан 25 составты құрайды. Дөңгелекті қоғамдық көлік паркі (автобустар, электробустар, троллейбустар) жиынтығында 3,9 мың бірлікті құрайды.

ҚЫЗМЕТ

Алматылықтар қар дұрыс күрелмеген жағдайда WhatsApp нөмірге жаза алады

Казгидромет жасаған болжамға байланысты Алматының коммуналдық қызметтері дайындық жұмыстарын бастады.

«Аудан әкімдіктерінде жұмысты бақылау үшін тәулік бойы кезекшілік ұйымдастырылды. 20 қаңтарда күндіз 412 арнайы техника мен 1120 жұмысшы жұмылдырылады. Түнгі уақытта 436 арнайы техника мен 219 жұмысшыны тарту жоспарланып отыр. Қарды шығаруға 123 бірлік, оның ішінде 27 қар тиегіш, қар таситын 75 жүк көлігі, 11 трактор, 10 автогрейдер және 156 жұмысшы жұмылдырылады. Дислокация орындарында қар жауғанға дейін 146 құм шашатын көліктер кезекшілікке шығады», – деп хабарлады әкімдіктің баспасөз қызметінен.

Қазіргі уақытта қалада тротуарлар мен жол шетіндегі жиектастарды қардан тазарту жұмыстары жүріп жатыр. 19 қаңтар, сағат 18:00–дегі жағдай бойынша 19 750 текше метр қар шығарылды, яғни жүк көліктері 1 975 рет рейс жасаған.

Әкімдік өкілдері, сондай-ақ жолда, тротуарларда және қоғамдық орындарда қардың дұрыс күрелмегенін көрген жағдайда +7 (706) 689 8898 WhatsApp нөміріне хабарласуға болатынын айтады.

ДЕМАЛЫС

Алматыда аз қамтылған отбасылардан шыққан балалар үшін тегін сырғанақ ашылды

Алматыда «Терренкур» демалыс аймағының тоғанында 50 метрлік сырғанақ салынды.

Алматы әкімдігінің мәліметінше, «Снежная горка» әлеуметтік жобасы жеке қаржы есебінен орнатылды. Ол үшін күзде тоған суы құрғатылған болатын. Қысқы сырғанақ тебу маусымы аяқталған соң, құрылым бұзылатын болады.

Жоба авторы Бауыржан Ермағанбетов тоған үстінде сырғанақ жасауды күн жылы кезде ойластырған.

«Мұнда жазда отбасыммен жиі серуендеймін. Қыста тоғанда су жоқ, төтенше жағдай болмас үшін су құрғатылған. Қыста тоған бос тұрады. Медеу ауданында ешқандай сырғанақ болмаған соң, оны өзім жасағым келді. Қыста балалар қыдыратын жер аз, аттракциондар жұмыс істемейді. Халықтың тығыздығы жыл сайын артып келеді. Балаларға қауіпсіз алаң қажет. Сырғанақтың құрылымын жобалап, зауытқа тапсырыс бердік. Сәл кешігіп аштық,

Нысан қаңқасы темір, бірақ өте сенімді. Жүк көтергіштігі бір шаршы метріне – 250 келі. Құрылым шамамен екі апта жиналды. Жоба әкімдікпен, Оқу-ағарту министрлігімен бірлесіп жүзеге асты. Біз аз қамтылған отбасылардың балаларына әлеуметтік қызметтерді тегін ұсынамыз. Мұнда көпбалалы отбасыларды, мүгедектер мен зейнеткерлерді күтеміз», – деді Бауыржан Ермағанбетов.

Тоғанның түбі балшықтан тазартылып, онда балласт төселген.

«Бұл зауыттың шарты еді, себебі, мұндай құрылымдар қауіпсіз болуы керек. Балшық шағын эскалатормен тазартылып, балласт төселді. Біз оны

бірінші қабатпен деңгейлес орнаттық», – деді Бауыржан.

Сырғанақ тепкен соң демалушылар үрлемелі баллонды құрылым басына өздері алып шықпайды, ол үшін арнайы фуникулер бар. Бұл ретте, келушілер қауіпсіздік техникасын үйрететін нұсқаушылардың бақылауында болады.

Оған қоса, кешен аумағында қоғамдық тамақтану нысандары орнатылып, террасада демалыс аймағы ұйымдастырылады.

Айта кетейік, баллонды бір сағатқа жалға алу құны 3 мың теңге. Бір реттік сырғанау – 500 теңге. Тиісті құжатты көрсеткен әлеуметтік осал санаттағы тұрғындарға қызмет тегін.

МӘДЕНИЕТ

Димаш Құдайберген опера жұлдызы Пласидо Домингомен ән айтты

Халық әртісі, ерекше дауыс иесі Димаш Құдайберген шығармашылығында қандай жаңалық бар екенін айтты.

14 қаңтарда Испанияның әйгілі «El periodico de espana» газетінің кезекті санында «Жаһандық феномен» айдарымен Димаш туралы мақала жарияланды.

«Ғасыр дауысы, маэстро Пласидо Доминго мырза екеуміз 1863 жылғы Жоржа Бизе операсына тиесілі «The pearl Fishers» әнін шырқаймыз», – деп жазды әнші.

Сондай-ақ Димаш әлемдегі опера жұлдызы Пласидо Домингоны қай уақыттан бері танытынын да айтты.

«1999 жылы біздің үйде үш ұлы тенордың концерті жазылған кас-сета болды. Бірақ мен жылдар өте келе Ұлы Пласидо Домингомен бірге Еуропадағы ең қызық «Вир-туоздар» телешоуының қазылар алқасының мүшесі болып жұмыс істейтінімді елестете алмадым. Бұл – жас талантты сайыскерлер үшін нағыз жұлдыз атануға тамаша мүмкіндіктің бірі. Барлық қатысушыға және бізге, қазылар алқасының мүшелеріне сәттілік тілеймін», – деп еске алды ерекше дауыс иесі.

Димаштың дүние жүзіндегі тыңдарманы жарыса тілек жолдап, оған «іске сәт» деп жатыр.

РЕЙС

«Алматы-Бішкек» әуерейсі әлемдегі ең турбулентті рейстердің бірі деп танылды

Turblі порталының сарапшылары турбуленттілік қаупі ең жоғары 10 маршрутты анықтады. Олардың арасында Алматы да бар, – деп хабарлайды Tengritravel.kz тілшісі.

Саяхатшыларға ұшақтардың турбуленттілігі туралы ақпарат беретін Turblі веб-сайтының сарапшылары барлығы 150 мың әуебағытына талдау жасады. Рейтингті жасақтау барысында тек 2023 жылғы желтоқсан айындағы бағыттар ғана қарастырылды.

Әрбір ұшақтың турбуленттілігі геодезиялық сызығы және орташа крейсерлік биіктігі бойынша есептеледі.

Турбуленттілік құйынның диссипация жылдамдығы (EDR) арқылы айқындалады. Турбуленттілік

деңгейі жеңіл (0-20), орташа (20-40), күшті (40-80) және экстремалды (80-100) деп бөлінеді.

Сонымен Сантьяго (Чили) – Санта-Крус (Калифорния, АҚШ) әуебағыты антирейтинг көшбасшысы атанды. Әуелайнері шамамен 4 сағатта 1911 шақырым қашықтықты ұшып өтеді. Ұшу кезіндегі орташа турбуленттілігі 17,568-ге дейін жетеді екен.

Ұзақтығы 50 минут, ал арақашықтығы 210 шақырымға жететін «Алматы – Бішкек» әуемаршруты екінші орынға тұрақтады. Ұшу кезіндегі орташа турбуленттілік 17,457 деңгейінде тіркелген.

СПОРТ

Қазақстандық жасөспірім трамплиннен секіруден Кореяда өткен қысқы Олимпиадада алтын медаль еншіледі

2024 жылы Оңтүстік Кореядағы Канвонда өткен жасөспірімдер арасындағы қысқы Олимпиада ойыны өтті. Қазақстан алғашқы алтынды еншіледі.

Шаңғымен трамплиннен секіруден Қазақстан құрамасының өкілі Илья Мизерных жеңімпаз атанды. Ол трамплиннен бірінші рет секіргенде, үшінші орында болды. Алайда екінші рет секіргенде, бәрін басып озды.

Екіншісі орынды австриялық Никки Хумль, үшінші орынды польшалық Лукаш Лукашчук алды.

Қазақстан бұған дейін қысқы жасөспірімдер ойындарында алтын алған емес.

Президент Қасым-Жомарт Тоқаев жас спортшыны жеңісімен құттықтады. Мемлекет

басшысы Ильяға жаңа жеңістер мен жетістіктер, сондай-ақ Канвондағы басқа да отандық спортшыларға сәттілік тіледі.

ТЕННИС

Қазақстандық жасөспірім Australian Open Juniors теннис турнирінде сенсация жасады

Аустралия ашық біріншілігінің жасөспірімдер арасындағы сайысының бірінші айналымында қарағандылық Әмір Омарханов турнирдің бірінші нөмірлі ойыншысы Федерико Чинаны жеңді.

Алғашқы сетте Қазақстан теннисшісі 0:6 ұпайымен жеңілді. Алайда екінші және үшінші сетте 6:3, 6:3 есебімен Үлкен Дулыға турнирінің екінші айналымына өтті.

Әмір Ғабитұлы Омарханов 17 қараша 2007 жылы Қарағандыда туған. Қарағанды теннис мектебінің түлегі. Дәл қазір Сербия астанасы Белград қаласында жаттығады.

Витамин B12 играет важную роль для гормональных и метаболических процессов. Его избыток или недостаток плохо сказывается на состоянии всего организма. Однако с этим витамином не все так просто, как кажется. Разбираемся какие бывают добавки с этим витамином и с чем не стоит совмещать B12.

Что такое витамин B12

Витамин B12 — это целая группа биологически активных веществ, которые объединяют под общим названием «кобаламины». В исследованиях часто подразумевают «цианокобаламин», поскольку именно в этой форме люди получают основное количество полезного вещества, однако это не синонимы.

Витамин B12 нужен для нормального процесса деления клеток (крововетворения) и образования ДНК, он предотвращает развитие анемии, незаменим для работы нервной системы, стимулирует концентрацию внимания и запоминание информации.

Витамин открыли в 1934 году, однако потребовались усилия около 100 научных сотрудников из 20 стран, чтобы спустя 40 лет наконец произвести полный химический синтез цианокобаламина.

Суточная норма витамина B12:

- до 6 месяцев — 0,4 мкг;
- до года — 0,5 мкг;
- до 3 лет — 0,9 мкг;
- до 8 лет — 1,2 мкг;
- до 13 лет — 1,8 мкг;
- старше 14 лет — 2,4 мкг;
- беременные и кормящие женщины — 2,6–2,8 мкг.

В каких продуктах содержится витамин B12

На 100 г продукта:

- говяжья печень (60 мкг);
- гусиная печень (54 мкг);
- осьминог (36 мкг);
- говяжьи почки (25 мкг);
- сельдь (14 мкг);
- мидии (12 мкг);
- желток куриного яйца (5 мкг);
- говяжье мясо (3 мкг).

Для чего применяется B12: польза

Витамин B12 выполняет кофакторную функцию для двух важных ферментов. Это значит, что он помогает бороться с аминокислотой гомоцистеин и снижает риск сердечно-сосудистых заболеваний. Кроме того, витамин помогает бороться с токсичной метилмалоновой кислотой и незаменим для здоровья нервной системы.

Предотвращает малокровие

При анемии (малокровии) содержание эритроцитов в крови снижается, нарушается транспортировка кислорода, развивается гипоксия. Доказано, что при нехватке в организме витамина B12 красные кровяные тельца производятся в меньшем количестве, становятся крупнее, а их перемещение в кровотоке затрудняется. В результате у человека развивается мегалобластная анемия.

употребление антидепрессантов и витамина с большей вероятностью приводит к улучшению состояния пациентов с депрессией, чем прием только лекарств.

Поддерживает здоровье волос и ногтей

Низкий уровень B12 может привести к различным дерматологическим проблемам. Например, гиперпигментации, бледным и ломкими ногтям, воспалению уголков губ. В этом случае

тического осмотра, если в общем анализе крови была выявлена макроцитарная анемия.

Как диагностируют и лечат гиповитаминоз B12

Причиной дефицита витамина B12 чаще всего становятся проблемы с органами желудочно-кишечного тракта, поэтому ведением и лечением таких пациентов занимается врач-гастроэнтеролог. Однако в зависимости от имеющейся симпто-

тяжелых случаях страдает нервная система (фуникулярный миелоз).

У пожилых пациентов когнитивные нарушения бывает трудно отделить от возрастных изменений, таких как болезнь Альцгеймера или старческая деменция. Это приводит к тому, что иногда не распознанный вовремя дефицит B12 «лечится» под масками других неврологических и психических заболеваний.

Лечение дефицита витамина B12 основано на

Витамин B12: для чего нужен, в каких продуктах содержится

Делает кости крепче

Ученые связывают дефицит витамина B12 с высоким содержанием гомоцистеина — аминокислоты, которая увеличивает риск остеопороза, особенно у женщин. При этом заболевании кости становятся менее прочными и чаще случаются переломы.

Предотвращает пороки развития плода

По данным ученых, нехватка B12 в первом триместре беременности может спровоцировать преждевременные роды. Также дефицит этого витамина связывают с повышенным риском пороков развития у плода.

Помогает глазам оставаться здоровыми

От нехватки B12 страдает и зрение. Исследование с участием женщин в возрасте после 40 лет подтвердило, что достаточное количество в рационе этого витамина может снизить риск развития возрастной макулярной

понадобится восполнить дефицит. Однако если витамина в организме достаточно, принимать добавки с ним не стоит, поскольку они никак не повлияют на состояние волос и прочность ногтей.

Дефицит витамина B12

К факторам риска, которые могут спровоцировать нехватку в организме витамина B12, относятся:

- растительная диета;
- употребление алкоголя;
- курение;
- продолжительный стресс;
- серьезная нехватка кальция и железа;
- расстройства желудка;
- пожилой возраст;
- заболевания органов ЖКТ.

На дефицит витамина B12 могут указывать бледная и желтизна кожи, быстрая утомляемость, боль в языке (изменение его текстуры и цвета — глоссит), ухудшение зрения, перепады настроения и нервозность, плохой аппетит, проблемы с памятью.

К специалисту стоит обратиться, если вас беспокоят вышеописанные симптомы или при прохождении диспансеризации, профилак-

матики может потребоваться консультация врача-невролога или врача-гематолога.

Первое, что необходимо оценить врачу при подозрении на дефицит витамина B12 — имеются ли факторы риска, которые бы могли привести к этому состоянию. Понадобится сдать общий анализ крови и определить уровень витамина B12 и фолиевой кислоты. Уровень B12 < 200 пг/мл (<145 пмоль/л) указывает на дефицит. Если при сборе анамнеза врач не установил возможных причин нехватки витамина, могут потребоваться дополнительные обследования: ЭГДС с биопсией, УЗИ органов брюшной полости, АТ к внутреннему фактору Кастла и париетальным клеткам желудка, анализ кала на гельминты.

При отсутствии своевременной диагностики и лечения дефицита витамина B12 развиваются стойкие нарушения поверхностной и глубокой мышечной чувствительности, снижение слуха, зрения, арефлексия, нарушение функции тазовых органов и выраженные когнитивные нарушения. В

внутримышечном или внутривенном введении препаратов до полной нормализации показателей крови. Тем, у кого причина дефицита неустранима, — например, аутоиммунный гастрит или гастрэктомия, назначается пожизненный профилактический прием витамина B12. Также врач поможет скорректировать питание, если причина дефицита была в несбалансированном рационе».

Профицит: что делать, когда B12 повышен

Добавки с витамином B12 выпускают в капсулах, таблетках, гелях или в виде инъекций. При этом даже прием высоких доз B12 (1000–1500 мкг) не вызывает серьезных последствий для организма.

Однако у некоторых людей с индивидуальной непереносимостью витамина при передозировке может развиваться отек легких, крапивница или даже анафилактический шок. Следует проконсультироваться с врачом перед началом приема соответствующих добавок.

дегенерации, приводящей к потере центрального зрения.

Борется с депрессией

Влияние витамина B12 на настроение еще не до конца изучено. Однако доказано, что он играет важную роль в процессе выработки серотонина, который «отвечает» за наше эмоциональное самочувствие. По данным врачей,

ТЕЛЕПРОГРАММА НА 27 – 28 ЯНВАРЯ

27 января, суббота

QAZAQSTAN

06:00 Әнұран
06:05 Ауылдастар
06:30 Ақпарат
07:00 Күй керуен
07:30 Шанырақ
08:00 Тоқты мен Серке
09:00 Теледәрігер
10:00 Қилы күндер
12:00 Ақбота Керімбекованың концерті
14:30 Дина. Күй құдірет
16:40 Көңіл толқыны
17:00 Жаңалықтар. Прямая трансляция
17:20 Көңіл толқыны
18:00 Қилы күндер
20:00 Күлбике
21:40 Егіз лебіз
22:15 Алданған арман
23:10 Жарқын жүздесу (Мәдина Сәду-ақасова)
01:00 Ауыл мұғалімі 2
03:05 Mergender mekeni
03:55 Әнұран

Хабар

05:00 ҚР Әнұраны
05:05 Кім мықты? (3–бөлім)
06:02 Кім мықты? (4–бөлім)
07:00 Үкім (33–бөлім)
08:00 Үкім (34–бөлім)
09:00 Үкім (35–бөлім)
10:00 Местный герой
12:00 Каспер: Легенда возвращается
13:30 Тағзым
14:00 Қазына (2–бөлім)
14:30 Қызық times (3–бөлім)

16:00 Келінжан (3–бөлім)
16:45 Келінжан (4–бөлім)
17:30 Келінжан (5–бөлім)
18:15 Келінжан (6–бөлім)
19:00 Covershow (4–бөлім)
21:00 7 күн. Прямая трансляция
21:40 Значит, война
23:40 Хабар
00:00 Хабар
00:20 Әсем әндер
01:00 ҚР Әнұраны

КТК

07:00 ҚР Әнұраны
07:05 КТК Қоржынынан
07:30 Үлкен үй
08:40 КТК-да Қабатов!
09:50 КТКweb
10:10 Вечерние новости
10:50 Следствием установлено
11:20 Танцы на песке
15:00 Өткен күндер
17:00 Кел, шырқайық
18:00 Шаншар
21:00 Танцы в темноте
00:40 Тойхана
02:00 Өткен күндер
03:40 КТК-да Қабатов!
04:30 Эфирдің жабылуы

Первый Евразия LIVE

06:00 Тамаша city
08:05 П@УТИНА
09:00 Иван Царевич и Серый Волк
10:45 Разве можно мечтать о большем
14:35 Крик тишины
16:35 Лучшее всех!
18:30 Айна. Прямая трансляция
19:00 X Factor

20:45 Юрочка
23:00 X Factor . Прямая трансляция (Дауыс беру нәтижелері)
23:30 Юрочка
00:55 Блокадное рондо
01:45 Айна
02:15 П@УТИНА
03:00 Тамаша city

31 канал

05:00 Ризамын
05:58 ҚР Әнұраны
06:00 Әзіл студия
07:00 BalaFunny
07:30 Маша и Медведь
08:00 Күліп ALL
08:30 TikTok show
09:00 Time Vine
09:30 Алдараспан
12:00 Biznes po-kazahski v Afrike
14:00 Родной
16:20 Патшаның саяхаты
18:00 Алита: Боевой ангел
20:30 Хоббит: Пустошь Смауга
23:30 Жажда смерти
01:30 Bizdin show
03:00 What's Up?
03:40 Әзіл студия
04:00 1001 Әзіл
04:10 Bala Battle
04:30 What's Up?

НТК

06:55 ҚР Әнұраны
07:00 Екі езу
07:40 Қағаз кеме
08:30 Insta Like
09:00 Люк – путешественник во времени
10:00 Эйс Вентура младший

12:00 Бір болайық
15:00 Мадагаскар 2
16:30 Охотники за привидениями: Наследники
18:50 Мой ужасный сосед
21:00 Джейсон Борн
23:00 Стрелок
01:10 Қызық Live. Прямая трансляция
01:50 Қағаз кеме
02:40 Taboo
04:10 Insta Like
04:30 Екі езу

QazSport

06:35 Әнұран
06:40 Хоккей. ҚХЛ. «Лада» (Тольятти)–Барыс» (Астана)
08:40 Үстел теннисі. Қазақстан Республикасының Чемпионаты. 1/4-1/2. (Әйелдер)
10:55 Волейбол. Ұлттық Лига. 3-тур. «Алматы» – «Қарағанды». Прямая трансляция
12:50 Pro football (УЕФА Чемпиондар лигасы. Плей-офф)
13:25 Волейбол. Ұлттық Лига. 3-тур. «Жетісу» – «Алтай». Прямая трансляция
15:00 Легкая атлетика. Международный турнир. «Astana Indoor Meet for Amin Tuyakov Prizes». Прямая трансляция
18:00 Sport Review
18:25 Волейбол. Ұлттық Лига. 3-тур. «Ертіс» – «Берел». Прямая трансляция
20:30 Кәсіпқой бокс. Александр Усик – Даниэль Дюбуа
22:10 Mergender mekeni (Жартылай финал. Бурабай қаласы)
23:00 Дзюдо. Гран При. Прям. трансляция
01:00 Футбол. УЕФА Еуропа мен Конференция Лигасының шолуы
01:50 Әнұран

28 января, воскресенье

QAZAQSTAN

06:00 Әнұран
06:05 Ауылдастар
06:30 Шанырақ
07:00 Күміс көмей
07:45 Дәуір даналары
08:35 Ақсауыт
09:00 Пингвин оқиғалары
10:00 Қилы күндер
12:15 Жарқын жүздесу (Жігер Ауыпбаев)
14:30 Күлбике
16:20 Инжу-маржан
17:30 Отандық Brand ("Казлегпром» киім және аяқкиім өндіру кәсіпорны)
18:00 Қилы күндер
20:00 Апта. Прямая трансляция
20:50 Ақорда
21:00 Жолдар, жолдар...
22:15 Алданған арман
23:10 Біржан сал
01:20 Ауыл мұғалімі
02:50 Апта
03:40 Ақорда
03:50 Әнұран

Хабар

05:00 ҚР Әнұраны
05:05 Кім мықты? (5–бөлім)
06:02 Кім мықты? (6–бөлім)
07:00 Үкім (36–бөлім)
08:00 Үкім (37–бөлім)
09:00 Үкім (38–бөлім)
10:00 Значит, война
12:00 Банда котилов
13:25 Гав-Мяу (95–бөлім)
13:30 Гав-Мяу (96–бөлім)

13:36 Гав-Мяу (97–бөлім)
13:42 Гав-Мяу (98–бөлім)
13:48 Гав-Мяу (99–бөлім)
13:54 Гав-Мяу (100–бөлім)
14:00 Covershow (4–бөлім)
16:00 Келінжан (7–бөлім)
16:45 Келінжан (8–бөлім)
17:30 Келінжан (9–бөлім)
18:15 Алғашқы (2–бөлім)
19:30 Қызық times (4–бөлім)
21:00 7 күн. Прямая трансляция
21:40 Отдел журналистских расследований
22:10 Монте-Карло
00:10 Әке бақыты
01:00 ҚР Әнұраны

КТК

07:00 ҚР Әнұраны
07:05 Махаббат әлемі
09:30 Юморина
11:20 Танцы в темноте
15:00 Өткен күндер
17:30 Әндер мен жылдар
20:00 Кел, шырқайық
21:00 Әнім сен едің
22:00 Портрет недели
23:00 Невеста моего друга
00:40 Юморина
02:10 Өткен күндер
03:20 Әндер мен жылдар (ән-шашу)

Первый Евразия LIVE

06:00 Тамаша city
07:30 Воскресные беседы
07:40 П@УТИНА
08:40 Бейкүнә
10:25 Қайтақ
11:00 Верная подруга

14:50 X Factor
17:00 Әгуғай
18:10 Оперативная разработка 2: Комбинат
20:00 Аналитика
20:45 Сашка
00:20 Клуб Веселых и Находчивых (Летний кубок)
02:20 Әгуғай
03:20 П@УТИНА
04:00 Тамаша city

31 канал

05:00 Ризамын
06:00 Әзіл студия
07:00 BalaFunny
07:30 Маша и Медведь
08:30 Күліп ALL
09:00 TikTok show
09:30 Time Vine
10:00 TeleBingo. Прямая трансляция
10:25 Родной
12:45 Патшаның саяхаты
14:25 Алита: Боевой ангел
17:05 Хоббит: Пустошь Смауга
20:15 Путешествия Гулливера
22:05 Телохранитель киллера
00:35 Другой мир. Восстание ликанов
02:00 Qazaq Stand Up
02:30 Time Vine
03:00 TikTok show
03:30 31 Әзіл
04:00 1001 Әзіл
04:10 Ризамын
04:30 Bala Battle

НТК

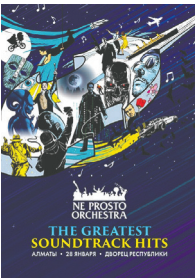
06:55 ҚР Әнұраны
07:00 Екі езу

07:40 Қағаз кеме
08:30 Insta Like
09:00 Люк – путешественник во времени
10:00 Мадагаскар 2
11:30 Золушка
13:30 Джейсон Борн
15:40 Стрелок
18:00 Жүзіктер әміршісі: Патшаның оралуы
21:30 Месть Банши
23:20 Дом Гусси

QazSport

07:00 Әнұран
07:05 Үстел теннисі. Қазақстан Республикасының Чемпионаты. 1/4-1/2. (Ерлер)
09:05 Футбол. УЕФА Чемпиондар лигасының шолуы
09:55 Волейбол. Ұлттық Лига. 3-тур. «Алтай» – «Тұран». Прямая трансляция
12:00 Sport Review
12:25 Волейбол. Ұлттық Лига. 3-тур. «Қарағанды» – «Жетісу». Прямая трансляция
14:20 Pro football (УЕФА Чемпиондар лигасы. Плей-офф)
14:55 Волейбол. Ұлттық Лига. 3-тур. «Қуаныш» – «Алматы». Прямая трансляция
16:55 Хоккей. ҚХЛ. «Барыс» (Астана) – «Ак Барс» (Казань). Прямая трансляция
19:35 Баскетбол. ВТБ Лигасы. «Руна» – «Астана». Прямая трансляция
21:00 Кәсіпқой Бокс. Эррол Спенс – Теренс Кроуфорд
23:00 Дзюдо. Гран При. Прямая трансляция
01:30 Футбол. УЕФА Еуропа мен Конференция Лигасының шолуы
02:20 Әнұран

АФИША

Ne Prosto Orchestra – The Greatest Soundtrack Hits в Алматы

Один из самых масштабных концертов, где прозвучат саундтреки больше 20 ФИЛЬМОВ. Всеми любимых фильмов – фильмов старой школы.

Каждый из вас найдет из этого списка свой любимый саундтрек: «Маска», «Матрица», «Титаник», «Назад в будущее», «Величайший шоумен», «Терминал», «Пятый элемент», «Ла ла лэнд», «Джеймс Бонд», «Миссия невыполнима», «Крёстный отец», «Сумерки», «Розовая пантера» «Армагеддон», «Леон», «Реквием по мечте», «Рокки», «Список Шиндлера», «Терминатор»

Место проведения: просп. Достык, 56, Дворец Республики
Дата и время: 28 января, 15:00, 19:00
Стоимость билета: от 9500 тг.

В главной роли...

Музыкальный спектакль «В ГЛАВНОЙ РОЛИ».

Об успехе, который разрушает и о провалах, которые выталкивают наверх.

О поиске счастья, которое заключено в... А в чем оно, кстати, заключено для Вас?

Всем, кто ищет своё место в жизни, у кого есть трудолюбие и талант, а счастья всё нет;

всем, кто тревожится, обижается на родителей, ищет виноватых;

всем, кто в непонятных разрушающих отношениях – СРОЧНО СМОТРЕТЬ музыкально – танцевальный спектакль «В ГЛАВНОЙ РОЛИ».

Место проведения: Interius, театр Разии Хасановой
Дата и время: 27-28 января, 19:00
Стоимость билета: от 8000 тг.

Спектакль «Мечта»

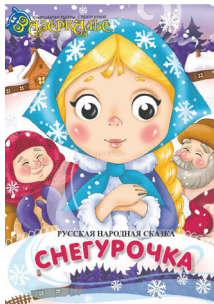
Все мы были подростками. Маленькими мальчиками и девочками с большими проблемами, первой любовью и сложными отношениями. И было очень важно, чтобы нас услышали, поняли и, может быть, научили, как правильно жить эту взрослую жизнь.

«Мечта» это вывернутые наизнанку души двух девочек-подростков. Со всеми страхами, переживаниями и странными логическими цепочками. Истории, похожие на дневниковые записи, отправят зрителя в путешествие во времени и, возможно, позволят посмотреть на современную молодежь совсем иначе. Ведь каждая маленькая проблемка может обернуться

большой трагедией.

Место проведения: ул. Досмухамедова, 78а, уг. ул. Кабанбай батыра, ART-убежище BUNKER
Дата и время: 27 января, 20:00
Стоимость билета: от 3000 тг.

КУДА СВОДИТЬ ДЕТЕЙ?

«Снегурочка»

Классическая русская народная сказка. Учит детей различать добро и зло. Что негативное отношение к кому либо, может привести к печальному исходу; и рад бы исправить ситуацию, но может получиться и так, что ничего исправить уже нельзя. Надо быть добрее ласковее.

Место проведения: пр. Абая, 117, «Театр Жас Сахна»
Дата и время: 27 января, 11:00
Стоимость билета: от 3800 тг.

Кішкентай ханзада

Өмір мен өлімнің мәні,махаббат пен достықтың құндылығы және бақытқа бастар жол туралы мәңгілік сұрақтарға жауап табуға тырысар сәттеріміз көп.

Аңғал да ашық,шынайы Кішкентай ханзада-күнделікті өмірдің кереметтеріне және адамдар арасындағы қарым-қатынастың мәні мен маңыздылығына көзімізді аша түседі.

Место проведения: Абылай хан даңғылы, 38, Ғ. Мүсірепов атындағы қазақ мемлекеттік академиялық балалар мен жасөспірімдер театры

Дата и время: 27 января, 11:00
Стоимость билета: от 1500 тг.

Муха-Цокотуха и ее друзья

Яркая, музыкальная сказка по известным произведениям Корнея Ивановича Чуковского для больших и маленьких детей.

«Муха-цокотуха и ее друзья» – это оригинальное сценическое решение знакомых и любимых с детства сказок Корнея Чуковского. Здесь сочетается глубокая мысль и мораль, заложенная автором, тонкий юмор постановщика спектакля, мастерство и талант исполнителей! На

глазах у зрителей разворачивается веселое музыкальное представление. Вашему вниманию необычные артисты – насекомые, певцы и танцоры и, конечно, прима – Муха-Цокотуха!

Место проведения: пр. Абая 125, Театр ЖАС САХНА
Дата и время: 27 января, 11:00
Стоимость билета: от 3000 тг.

СТОИТ ПОДУМАТЬ

По горизонтали:

3. Недовольство, которое можно выразить с помощью нот. 9. Мысль, которую заело. 10. «Заварушка» с кремом. 11. Шалун с задоринкой. 12. Руль парашюта. 14. «Пражские» тапочки. 15. «Полифония» птичьего базара. 17. Легковой грузовик. 20. Группа родственных душ. 23. Бронежилет в старину. 25. Дирижёр банкета. 26. Гибрид баяна с фортепиано. 27. Парисова мишень. 28. Ратный труженик. 29. «Палочка-рисовалочка». 31. Самогон из кактуса. 32. Имя пушкинского героя, общавшегося с генетическим уродом, обладавшим только головой. 33. «Отец» трусости. 36. Легендарный король, владевший мечом Экскалибур. 37. Универсальный «ключ» взломщика. 40. Чурбаны после четвертования. 42. «Луговой откорм». 43. Депутат от сохи. 44. Мужичок-здоровячок. 45. «Пятизвёздочная дача». 46. Прибор для преобразования километров в рубли.

По вертикали:

1. Львиный вход для головы дрессировщика. 2. Каждый из тех, которыми красна изба. 4. Угроза, исходящая от начальника. 5. Половина азбуки Морзе. 6. Природа, не способная сдерживать свои силы. 7. Погреб с мертвецами. 8. Худющая деревяшка. 13. «Музыка массового поражения». 14. Кавказский «ковбой». 16. Неважнецкий надзор. 17. Вершина, покоряемая памятниками. 18. Комплекующая к державе. 19. Придирчивый поиск соринок в чужом глазу. 21. Сплочённый кустарник. 22. Лечебное средство, кишащее микробами. 24. И молот, и пила, но не инструменты. 25. Сухие «чернила». 29. «Ботанический сад» в мировом масштабе. 30. «Румяный» камень. 33. Хранитель почтовой тайны. 34. Тикающее «гнездо» кукушки. 35. Произведение разбитых сердец. 36. Запарка на судне. 38. Окультуренный очаг. 39. Музыкальный инструмент былинного Садко. 41. Очерствевший снег.

ОТВЕТЫ:

По горизонтали: 3. Протест. 9. Мания. 10. Эскер. 11. Озорник. 12. Строн. 14. Чешки. 15. Камин. 39. Гусли. 41. Наст. 24. Акция. 25. Тонер. 29. Флора. 30. Рубин. 33. Сурпыч. 34. Ходики. 35. Драма. 36. Аврал. 38. 14. Чёбан. 16. Недомотоп. 17. Пьянестал. 18. Скиптер. 19. Криптика. 21. Заросли. 22. Вакцины. 23. Бронежилет. 25. Дирижёр. 26. Гибрид. 27. Парисов. 28. Ратный. 29. «Палочка-рисовалочка». 31. Самогон. 32. Имя. 33. «Отец». 36. Легендарный. 37. Универсальный. 40. Чурбаны. 42. «Луговой откорм». 43. Депутат. 44. Мужичок. 45. «Пятизвёздочная дача». 46. Прибор.

По вертикали: 1. Пастель. 2. Пирот. 4. Разноцвет. 5. Тире. 6. Стихия. 7. Скупен. 8. Рейка. 13. Попса. 14. Аграрий. 16. Неважнецкий. 17. Вершина. 18. Комплекующая. 19. Придирчивый. 21. Сплочённый. 22. Лечебное. 24. И молот. 25. Сухие. 29. «Ботанический сад». 30. «Румяный». 33. Хранитель. 34. Тикающее. 35. Произведение. 36. Запарка. 38. Окультуренный. 39. Музыкальный. 41. Очерствевший.

	1	2	3	4	5	6	7	8	
9							10		
			11						
12			13				14		
		15			16	17			
18		19			20			21	22
23			24				25		
			26						
27								28	
			29				30		
31							32		
				33		34			
	35	36				37		38	39
40					41		42		
			43						
44							45		
			46						

БЕЗ КОММЕНТАРИЕВ

Школьник за рулем
автомобиля сбил девочку
в Алматинской области

ДТП

Минтранс РК связал рост ДТП с участием водителей inDrive и «Яндекс Такси» с переработкой

В Казахстане inDrive и «Яндекс Такси» стимулируют водителей к переработке и, в конечном счете, это приводит к росту ДТП, сообщает министерство транспорта.

«Водители, сотрудничающие с inDrive и «Яндекс Такси», рассказали, (...) что одна из компаний материально стимулирует партнеров к переработке. В системе объявляются акции, по условиям которой водители могут получить хорошие бонусы за выполнение (...) 180 и 300 поездок в неделю. Чтобы выполнить условия в первом случае необходимо ежедневно трудиться примерно по 12-13 часов без учета перерыва, а во втором – по 21-22 часа», – говорится в распространенном минтрансом в понедельник сообщении с встречи с представителями автовокзалов и транспортных компаний в сфере междугородних и пригородных пассажирских перевозок, таксопарков и агрегаторов такси.

Согласно информации, из-за таких поощрений и высоких комиссионных удержаний водители устраивают изнуряющие гонки за доходами, что приводит к росту ДТП.

Кроме того, отмечается, что на сегодня автовокзалы на должном уровне работают всего в трех областях Казахстана. Отрасль, согласно информации, проигрывает конкуренцию с неофициальными перевозчиками и агрегаторами, которые не тратятся на оплату налогов, стра-

хование пассажиров, медицинское освидетельствование водителей, предрейсовый техосмотр автобусов, содержание технической базы.

Как заявили в ведомстве, легальные перевозчики не выдерживают конкуренции с нелегалами. По информации минтранспорта, теневые перевозчики не соблюдают закон, социально не обеспечивают водителей, безопасность перевозок, что дает им экономию и позволяет держать более низкие цены за услуги перевозки пассажиров.

ПЕРЕИМЕНОВАНИЕ

Родной поселок Скриптонита переименовали в Павлодаре

Родной поселок казахстанского исполнителя Скриптонита переименовали в Павлодаре, передает КазТАГ.

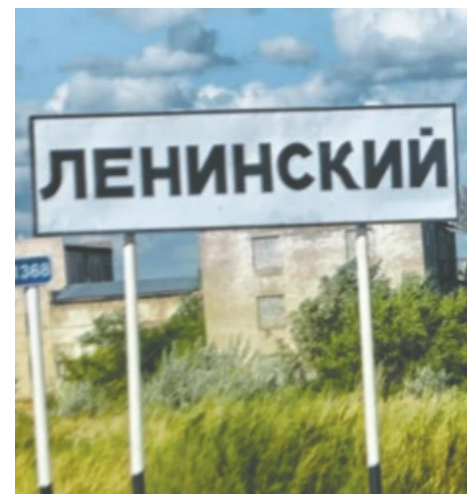
«Совместным постановлением акимата Павлодарской области от 28 декабря 2023 года №4 и решением Павлодарского областного маслихата от 28 декабря 2023 года №105/8 «О переименовании некоторых административно-территориальных единиц Павлодарской области» поселок Ленинский переименован в поселок Атамекен»,

– сообщили в акимате Павлодара в понедельник.

Таким образом, с 22 января 2023 года пригородный поселок, где проживает более 10 тыс. человек, называется Атамекен. Предложение о переименовании села было внесено местной общественностью в апреле прошлого года.

Всего в Павлодарской области переименовывают шесть сел.

Известный казахстанский исполнитель и продюсер Адиль Жалелов родился 3 июня 1990 года в поселке Ленинский в Павлодарской области.

ПРОГНОЗ

Погода в Алматы на 10 дней

Адрес редакции: 050004, Алматы, ул. Баранского, 21 / Нурлыбаева, 4.

Издатель:

Асет Матаев

Главный редактор:
Сабина Нурғали

Свидетельство о постановке на учет № KZ30VPY00054003 выдано Министерством информации и общественного развития РК 19.08.2022. Собственник: ИП Silkroad news.

Телефоны редакции:

+7 701 871 05 00.,

Отдел рекламы:

+7 701 494 99 20.

e-mail: assetms5@gmail.com.

Авторские права на материалы газеты METRO принадлежат ИП Silkroad news.

Газета отпечатана в АО «Алматы-Болашак», г. Алматы, ул. Муканова, 223 «в», тел. 8 (727) 278-42-02. Заказ № 34. Тираж: 20 000 экз. Выход газеты: еженедельно.

В материалах газеты редакция оставляет без изменения стиль, пунктуацию и орфографию цитируемых интернет-постов, комментариев и сообщений.

За содержание рекламы и объявлений редакция ответственности не несет.